

Oscar Wilde: Zločin lorda Arthura Savila; Strašidlo cantervillské

Z Wilda překladatelé naši dnes již jen paběrkují; hlavní jeho práce máme již zčeštěny — míním ovšem jen práce prózou psané. Lyrika jeho, plná vysokého umění slovesného a skoro *vědy* slovesné, často na výsost rafinovaná a subtilní ve svých výrazových prostředcích, místy jedinečné techniky vokální a instrumentace veršové, stojí ovšem posud nedotčena a nebude asi tak hned překladatele, který by se směl odvážit útoku na ni a nebýt bědně a směšně odražen.

Ve dvou povídkách, obsažených v této knížce z dobré sbírky cizojazyčných překladů paní Neumannové, setkáváš se s Wildem *před* jeho vrcholnou epochou, z doby *před* jeho zralostí romanopiseckou. Není zde ještě *typického* Wilda, ať tím míním strunu Doriana Graye nebo strunu De profundis a Balady z žaláře readingského. Práce tyto jsou z té osudné křižovatky jeho života, kdy jej lákaly hmotné a společenské úspěchy a kdy sypal skoro z rukávu své polotravestie, poloimitace různého úspěšného dramatického zboží sardouovského, scribovského, dumasovského a kdy se mu za ně hrnulo zlato.

Zločin lorda Savila jest také z půle lehkomyšlně nahozená groteska, z půle parodie vážných, těžkopádných, moralistických románů anglických, parodie na jejich vůdčí motiv, který slove „povinnost“. Tento ctihodný pojem postavil Wilde nejpitvornějším způsobem ve Zločinu lorda Savila na hlavu a jeho vtip tančí kolem něho rozpustilý kankán. Na neštěstí není tato inspirace všade jasná a vítězná; místy slábne parodistická verva

autorova a upadá v konvenční banálnost, které se chtěl původně pomstít.

Hybridním útvarem jest také Strašidlo cantervillské. Jsou v něm strany, které připomínají velikého francouzského povídkáře Villiersa de l'Isle-Adam nejen svou jedinečnou, ukrutnou satirou na praktický pozitivism, ale i svou citovou něhou a duševní výsostí; vedle nich stojí však partie, které působí, jako by byly vzaty z Hoffmanna, tak mísí realistickou komiku do scén fantastických; a posléze jsou tu i strany, které jsou jen prostřední Zachariáš Werner nebo, hůře ještě, nějaký sensační román z podčáři deníkového.

Ale i tak, jak jest, stojí tento Wilde za přečtení. V druhé práci právě pro ty strany ryzího villiersovského spiritualismu, v první práci asi pro dvě stránky, v nichž maluje naivní krásu a čistotu probouzejícího se dne po noci prohloupené a protrpěné v groteskní hrůze londýnské. Jsou to necelé dvě stránky na konci druhé hlavy — ale psal je básník, ryzí básník a veliké zmučené srdce, na něž sneslo se více démonů, než mohlo jich obsáhnouti, aby se neroztříštilo. Touto podivnou poesii svých jiter, svých svítání po nocích probdělých a utracených ať disputacemi, ať neřestí, jedinečnou, naivní, čistou a svatou krásou květin, parků a přírody, postavenou proti umělosti a pusté marivosti civilisace nebo hříchu, pošetilosti nebo utrpení, dobyt si mne před lety nejprve Wilde a jí dobývá si mne v pochybách znova.